

Bir hadis-i şerifte Kur'an, Allah Teala'ya "Ya Rabbi." diye sesleniyor. Bunu nasıl anlayabiliriz, Risalelerde bu konu geçiyor mu?

Kur'an'ı sadece konuşana göre anlayamayız, bir de kime karşı konuşulduğuna bakmak gerekir. Yani Kur'an Allah'ın kelimidir, ama muhatabı insandır. İnsanların dilini ve üslubunu kullanması gayet doğaldır. Yani Kur'an muhatabı olan insanın seviyesine inerek konuşuyor.

*Kur'an'ın beşeri bir üslup ile nazil olmasına "**tenezzülat-ı İlahi**" deniliyor.*

Tenezzülat-ı İlahi, Allah'ın muhatabının seviye ve kıvamına göre hitap edip konuşması demektir. Allah'ın insanı kendine muhatap alıp konuşması ve ona anlayacağı dilden hitap etmesi, rahmetinin bir tezahürüdür. Yoksa Hz. Musa (as)'a Tûriseynâ'da hitap ettiği gibi hitap etse idi, insanlık tahammül edip altından kalkamazdı.

Allah'ın tenezzülat-ı İlahi olarak konuşması **vahiy** ve **ilham** olmak üzere iki türüdür. Vahiy peygamberler vasıtası ile umumi bir hitabıdır. İlham ise her mahluku ile hususi bir konuşmasıdır. Bu iki tür konuşması da tenezzülat-ı İlahi kapsamındadır. Kendine ait konuşması ile konuşsa, şu maddi âlemin ölçüleri o konuşmayı tartamaz, tahammül edemezdi. Burada da rahmet ve hikmetin tecelli ettiği çok zahir olarak anlaşılıyor.

Bu yüzden biz insanlar da hitap ve tebliğ yaparken, karşımızdaki muhatabın seviye ve kıvamına göre tebliğ ve hitapta bulunmalıyız.

Risale-i Nur'da bu husus şöyle izah ediliyor:

"Hissiyatı bu merkezde olan avam-ı nasa yapılan irşadlarda, belagat ve irşadın iktizasınca, avamın fehimlerine müraat, hissiyatına ihtiram, fikirlerine ve akıllarına göre yürümek lazımdır. Nasıl ki bir çocukla konuşan, kendisini çocuklaştırır ve çocuklar gibi çat-pat ederek konuşur ki, çocuk anlayabilsin. Avam-ı nasın fehimlerine göre ifade edilen Kur'an-ı Kerimin ince hakikatleri, يَا رَبِّ لَوْلَا نَزَّلْتَنَا بِعُقُولِ الْبَشَرِ ile anılmaktadır."

"Yani, insanların fehimlerine göre Cenab-ı Hakk'ın hitabatında yaptığı bu tenezzülat-ı İlahiye, insanların zihinlerini hakaikten tenfir edip kaçtırmamak için İlahi bir okşamadır. Bunun için, müteşabihat denilen Kur'an-ı Kerim'in üslupları, hakikatlere geçmek için ve en derin incelikleri görmek için, avam-ı nasın gözüne bir dürbün veya

---

numaralı birer gözlüktür."

"Bu sırra binaendir ki, büleğa, büyük bir ölçüde ince hakikatleri tasavvur ve dağınık manaları tasvir ve ifade için istiare ve teşbihlere müracaat ediyorlar. Müteşabihat dahi ince ve müşkil istiarelerin bir kısmıdır. Zira müteşabihat, ince hakikatlere suretlerdir."(1)

Yukarıda Üstad Hazretlerinin ibarelerinden de anlaşılacağı üzere, Kur'an'ın muhatap kitlesi hem insan hem de insanlar içinde avamlar olduğu için, üslupta muhatabın seviyesine göre oluyor. Kur'an-ı Kerim'in üslubu şayet yüksek ve azametli olsa idi, insanların çoğunluğu onu anlamayıp inkâr edeceklerdi. Hazreti Musa (as) gibi azametli bir peygamber Allah'ın tenezzülsüz bir lema keliması tecellisine dayanamayıp bayılıyor kaldı ki avam insanlar bu tarz kelama hiç tahammül edemezdi ve nihayetinde inkâr ederlerdi.

İşte Allah, rahmet ve şefkatinden dolayı kelimasını insanların seviyesine tenezzül ederek göndermiştir. Bu yüzden üslupta insanın üslubu hakimdir, bunda yadırganacak bir durum yoktur.

Hem Allah peygamberlerin dualarını bize sermeşk olarak takdim ediyor. Hâl böyle iken Allah'ın bana böyle dua etmeyin demesini demek iftira ve butlandır. Peygamberler ve duaları bize üsvetün hasenetündür. Bu gerçek, âyette şöyle ifade ediliyor:

"Andolsun ki, Resulullah, sizin için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çok zikredenler için güzel bir örnektir."(Ahzab, 33/21)

Bunun yanında Kur'an'a i'caz takıldığı için, insanların onu taklit etmesi mümkün ve kabil değildir. Yani bütün insanlık bir araya gelse Kur'an'ın bir sûresini taklit edemezler. Bu da onun Allah kelamı olduğunun en büyük vesikasıdır.

(1) bk. [İşaratü'l-i'caz, Bakara Sûresi, 23 ve 24. Âyetlerin Tefsiri.](#)